

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส 23103

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์

เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่องราว

เวลา 1 ชั่วโมง

ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเอง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

1.1 มาตรฐานการเรียนรู้

ส 4.1

เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1.2 ตัวชี้วัด

ม.3/2 ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนสนใจ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของท้องถิ่นของตนเอง (K)
- ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเอง (P)
- เห็นคุณค่าของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์นำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนสนใจ (A)

3. สาระสำคัญ

วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงของสังคมมนุษย์ในอดีต ซึ่งต้องอาศัยหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

4. สาระการเรียนรู้

การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเอง

5. คำถามสำคัญ

- การสืบค้นเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างไร

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ : GPAS 5 Steps

ขั้นที่ 1 ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

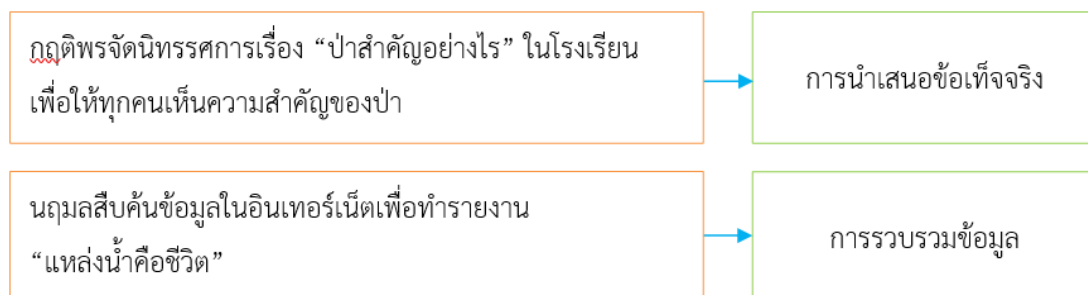
1. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับชุมชนของตนเอง โดยการตอบคำถาม ดังนี้
 - ชุมชนของนักเรียนอาศัยอยู่ที่อำเภอชุมชนอะไร
(ตัวอย่างคำตอบ ชุมชนโกสุมพิสัย)
 - นักเรียนทราบประวัติศาสตร์ของชุมชนตนเองหรือไม่
(ตัวอย่างคำตอบ ไม่ทราบ)
 - ถ้านักเรียนต้องการทราบประวัติศาสตร์ของชุมชนตนเอง นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ สอบถามพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย หรือผู้รู้ในชุมชน)
 - การศึกษาประวัติศาสตร์ของชุมชนหรือท้องถิ่นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์ควรทำอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษา)
2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเอง จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม

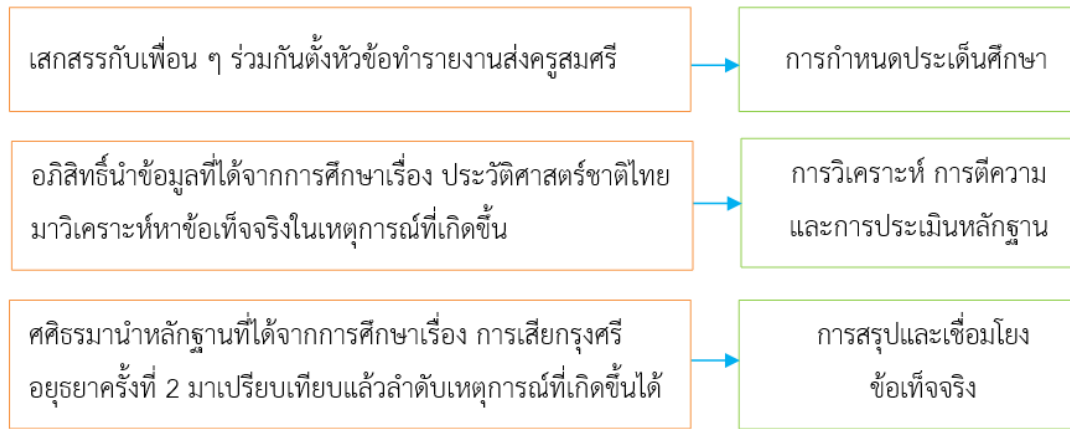
ขั้นที่ 2 ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

3. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อทบทวนความรู้เดิม โดยบันทึกคำตอบของนักเรียนเป็นแผนภาพความคิดบนกระดาน ดังตัวอย่าง

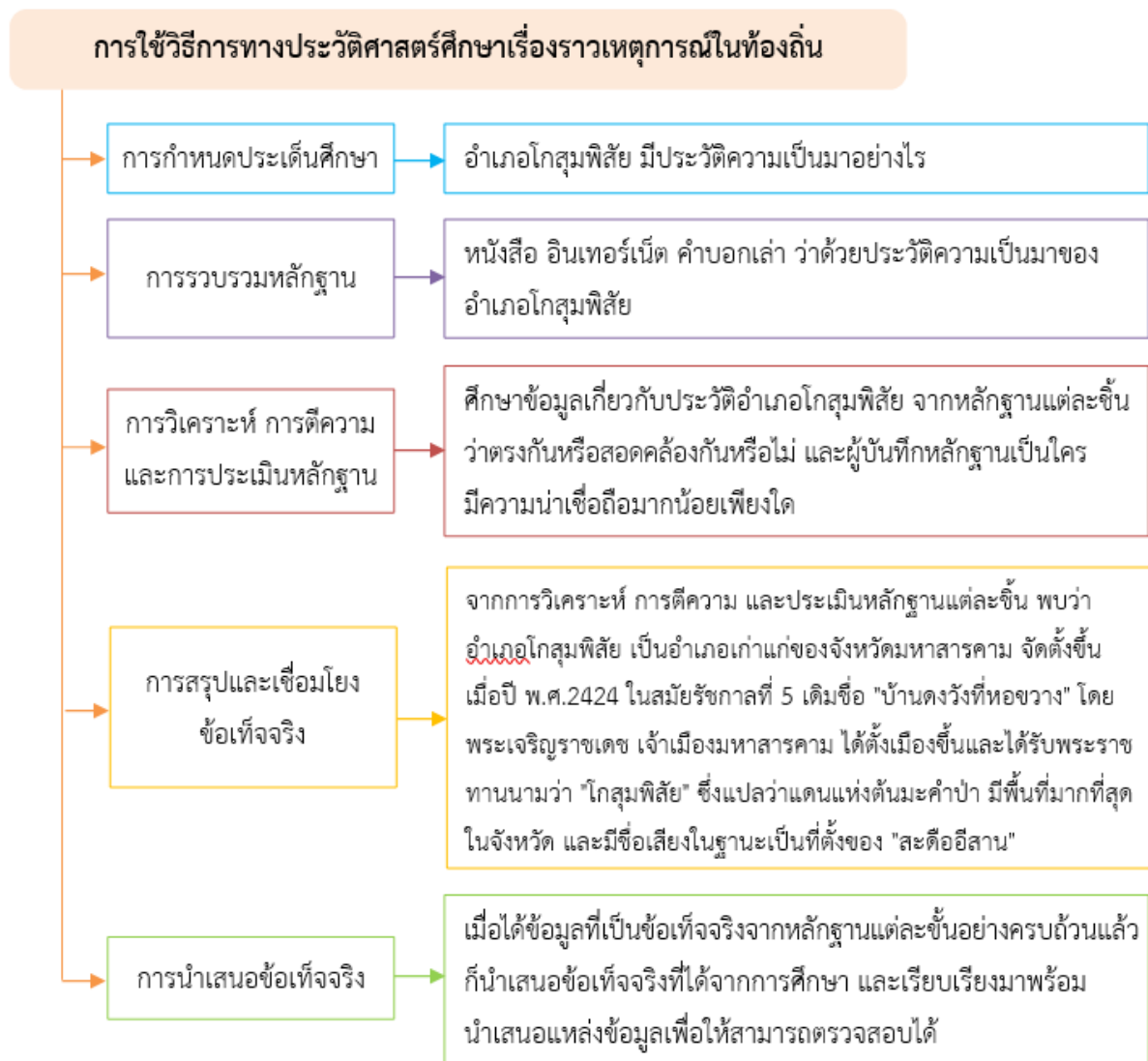

4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนด แล้วร่วมกันระบุขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ให้ถูกต้อง ดังตัวอย่าง

5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเองมา 1 เหตุการณ์ แล้วใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังตัวอย่าง

6. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การสืบค้นเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างไร
(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้เข้าใจและเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง)

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

7. นักเรียนวางแผนการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่สนใจ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ลงในใบงานที่ 1 เรื่อง สืบสานตำนานเมืองโกสุมพิสัย
8. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของชิ้นงาน หากพบข้อผิดพลาดควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง
9. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

- วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงของสังคมมนุษย์ในอดีต ซึ่งต้องอาศัยหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ขั้นที่ 4 ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

10. นักเรียนนำเสนอชิ้นงาน เรื่อง การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่องราวในอดีต หน้าชั้นเรียน
11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

12. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการศึกษาเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโลก เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ด้วยตนเอง

13. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกลหลังการเรียนและหลังการทำกิจกรรม ในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งนี้นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
 - นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
 - เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
 - นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
 - นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร
- จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคมและเกิดประโยชน์ต่อไป

8. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
8.1 การวัดและประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
1) ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเอง	- ตรวจใบงานที่ 1	- ใบงานที่ 1	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอผลงาน	- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

5) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
8.2 การวัดและประเมินผล หลังเรียน - แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์	- ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	- แบบทดสอบหลังเรียน	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

9. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ประวัติศาสตร์ ม.3
- 3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
- 4) ใบงานที่ 1 เรื่อง สืบสานตำนานเมืองโกสุมพิสัย

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ใบงานที่ 1

เรื่อง สืบสานตำนานเมืองโกสุมพิสัย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนศึกษาประวัติความเป็นมาของอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การกำหนดหัวข้อ (Research Topic)

คำถาม : นักเรียนอยากรู้เรื่องอะไรเกี่ยวกับอำเภอโกสุมพิสัยมากที่สุด ?

คำตอบ :

ขั้นตอนที่ 2 : การรวบรวมหลักฐาน (Heuristics)

ให้นักเรียนค้นหาข้อมูลและระบุแหล่งที่มาของหลักฐานลงในตาราง (เลือกอย่างน้อย 2 อย่าง)

ประเภทหลักฐาน	รายชื่อหลักฐาน / แหล่งข้อมูล
หลักฐานขั้นต้น	
หลักฐานขั้นรอง	

ขั้นตอนที่ 3 : การประเมินคุณค่าของหลักฐาน (Criticism)

เลือกหลักฐานมา 1 ชิ้น แล้ววิเคราะห์ว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใด ?

หลักฐานที่เลือก :

ความน่าเชื่อถือ :

ขั้นตอนที่ 4 : การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล (Interpretation)

สรุปประเด็นสำคัญที่นักเรียนค้นพบ

.....
.....

ขั้นตอนที่ 5 : การเรียบเรียงและนำเสนอ (Historiography)

ให้นักเรียนสรุปประวัติอำเภอโกสุมพิสัยสั้น ๆ ตามความเข้าใจ เพื่อนำไปเล่าหน้าชั้นเรียนเนื้อหาโดยสรุป

.....
.....
.....
.....
.....

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินผลการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการ แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา	☐	☐	☐
2	การลำดับขั้นตอนของเรื่อง	☐	☐	☐
3	วิธีการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์	☐	☐	☐
4	การใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอ	☐	☐	☐
5	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม	☐	☐	☐
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	2	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12-15	ดี
8-11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น	☐	☐	☐
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	☐	☐	☐
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	☐	☐	☐
4	ความมีน้ำใจ	☐	☐	☐
5	การตรงต่อเวลา	☐	☐	☐
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12-15	ดี
8-11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของนักเรียน	การแสดง ความคิดเห็น			การยอมรับ ฟังคนอื่น			การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย			ความมี น้ำใจ			การมีส่วนร่วมใน การปรับปรุง ผลงานกลุ่ม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12-15	ดี
8-11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ และร้องเพลงชาติ			
	1.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน			
	1.3 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตามหลักศาสนา			
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนจัดขึ้น			
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง			
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง			
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ			
	3.2 มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน			
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และนำไปปฏิบัติได้			
	4.2 ศึกษาค้นคว้าความรู้จากสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ			
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัด			
	5.2 ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	5.3 ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย			
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม			
	8.2 เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดการเรียนรู้

1.1 ด้านความรู้

.....

.....

1.2 ด้านทักษะและกระบวนการ

.....

.....

1.3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

2. ปัญหาต่าง ๆ ที่พบจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขในการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....)

.....